

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej
Dział Informacyjno-Bibliograficzny
i Zbiorów Regionalnych

Maria Grzegorzewska

1888–1967

twórczyni polskiej pedagogiki specjalnej

Bielsko-Biała 2022

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
Nota biograficzna.....	4
Poglądy pedagogiczne.....	5
Myśli przewodnie.....	5
Główne pisma.....	6
Bibliografia.....	6
Wydawnictwa zwarte.....	7
Materiały online dostępne w katalogu OPAC.....	37
Książka mówiona.....	38
Dokumenty elektroniczne.....	40
Artykuły z czasopism.....	40

WSTĘP

Prezentowane zestawienie bibliograficzne:

Maria Grzegorzewska (1888–1967) – twórczyni polskiej pedagogiki specjalnej zostało opracowane przez Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Zbiorów Regionalnych Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej.

Maria Grzegorzewska jako pierwsza w Polsce podjęła systematyczne badania nad zagadnieniami pedagogiki niepełnosprawnych. To jej zawdzięczamy teoretyczne i organizacyjne podstawy systemu kształcenia specjalnego w Polsce.

Dewizą swojego życia uczyniła *Wyrównanie krzywd kalekich i upośledzonych*.

Jej praca pozostaje inspiracją dla systemu kształcenia specjalnego, zwłaszcza dla placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, które wybrały ją za swoją patronkę. Pozostała wzorem etycznym dla pokoleń nauczycieli, badaczy i twórców akademickiej pedagogiki specjalnej oraz praktyki edukacyjnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

W 100. rocznicę utworzenia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w uznaniu wybitnych zasług jej założycielki, rok 2022 został ogłoszony w Polsce **Rokiem Marii Grzegorzewskiej**.

Niniejsze zestawienie zawiera publikacje z zakresu pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin, kształcenia specjalnego, edukacji, terapii i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, upośledzonych ruchowo oraz intelektualnie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Opracowanie uzupełniają pozycje tematycznie związane z pedagogiką rewalidacyjną, opiekuńczo-wychowawczą, resocjalizacyjną i społeczną.

Uzupełnienie stanowią materiały zdigitalizowane dostępne w katalogu OPAC, książki mówione, dokument dźwiękowy oraz artykuły z czasopism.

Opracowanie powstało w oparciu o zbiory własne Książnicy Beskidzkiej. Zestawienie jest na bieżąco aktualizowane.

• Nota biograficzna

Maria Grzegorzewska urodziła się 8 kwietnia 1888 w Wołuczy koło Rawy Mazowieckiej – jako najmłodsze dziecko w rodzinie dzierżawcy i administratora majątków ziemskich. W 1900–1907 pobierała edukację w warszawskich pensjach dla dziewcząt. Po ukończeniu szkoły wyjechała na Litwę gdzie pracowała jako nauczycielka w domach prywatnych. W latach 1909–1911 studiowała nauki przyrodnicze w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim. Ciężka sytuacja materialna zmusiła ją do łączenia studiów z pracą. Tutaj dotknęła ją osobista tragedia. Na gruźlicę zmarł jej narzeczony. Po jego śmierci Grzegorzewska pisała m.in. tak: „żyć będę, muszę, ale teraz już tylko praca będzie treścią mojego życia”. Pozostała niezamężna do końca życia. Depresja oraz choroba płuc skłoniły ją do przerywania studiów i podjęcia leczenia. W czasie choroby dowiedziała się o Józefie Joteyko i prowadzonym przez nią Międzynarodowym Fakultecie Pedologicznym w Brukseli. Tutaj studiowała pod kierownictwem Joteyki w latach 1913–1914. Joteyko, z którą Grzegorzewska zawarła bliską i przyjacielską znajomość, wprowadziła ją w świat nauki, zarówno zapoznając ze współczesnymi problemami naukowymi, jak i ułatwiając kontakty z wybitnymi uczonymi tamtej epoki.

I wojna światowa przerwała działalność fakultetu. Joteyko i Grzegorzewska wyjechały do Paryża. W 1916 Grzegorzewska obroniła na Uniwersytecie Paryskim doktorat poświęcony analizie wrażeń estetycznych dzieci i młodzieży. Pod wpływem wizyty w szpitalu dla **upośledzonych umysłowo**, niespodziewanie, zaskakując swoje otoczenie, zmieniła swoje zainteresowania. Porzuciła estetykę i zdecydowała się poświęcić pracy z **osobami niepełnosprawnymi**. „Wyrównywanie krzywd upośledzonych i niedostosowanych stało się nakazem mojego życia.” W 1919 wróciła na stałe do Polski. Była założycielką i 1922–1960 dyrektorem Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej (obecnie Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie); w latach 1930–1935 była dyrektorem Państwowego Instytutu Nauczycielskiego w Warszawie. W czasie okupacji brała udział w konspiracyjnej działalności oświatowej, organizowała pomoc prześladowanym Żydom. W czasie powstania warszawskiego była członkiem patrolu sanitarnego na Ochocie. W 1957–1960 profesor Uniwersytetu Warszawskiego i kierownik pierwszej w Polsce uniwersyteckiej katedry **pedagogiki specjalnej**.

Maria Grzegorzewska zmarła 7 maja 1967 w Warszawie. Spoczęła na cmentarzu Powązkowskim w Alei Zasłużonych.

- **Poglądy pedagogiczne**

Maria Grzegorzewska zajmowała się przede wszystkim pedagogiką specjalną, zwłaszcza **tyflopedagogiką** (edukacją osób niewidomych i niedowidzących) oraz **problematyką kształcenia nauczycieli**. W swoich badaniach nad psychologią niewidomych zwracała dużą uwagę na zagadnienie **kompensacji**. Jego istotą jest to, iż brak wzroku niewidomi kompensują wyostrzeniem innych zmysłów, co pozwala im się lepiej przystosować do świata ludzi dobrze widzących. Za podstawowy problem kształcenia niewidzących Grzegorzewska uznała właśnie właściwe wykorzystanie zjawiska kompensacji, mające polegać na wykorzystaniu tych narządów, które pomogą tym osobom lepiej funkcjonować. W podobny sposób, jak psychikę niewidomych, ujmowała Grzegorzewska psychikę głuchych.

Była także autorką metody dydaktyczno-wychowawczej, stosowanej w **szkolach specjalnych**, zw. **metodą ośrodków pracy** (proces edukacyjny koncentruje się wokół ośrodków — zagadnień bliskich dziecku, do których „zbliża się” ono w toku obserwacji, następnie zbierania materiałów, a w ostatnim etapie poprzez wyrażenie własnych wiadomości czy doświadczeń w specjalnej pracy ręcznej). Ośrodki pracy miały wyzwalać w dziecku postawę czynną, poszukującą, dać okazję do ujawnienia się dotychczas pozostających w ukryciu cech i własności. Grzegorzewska zwracała szczególną uwagę na funkcje **kompensacyjne i rewalidacyjne** pracy pedagogicznej z **dzieckiem upośledzonym**; stworzyła teoretyczne i organizacyjne podstawy systemu szkolnictwa specjalnego w Polsce.

W dziedzinie kształcenia nauczycieli Grzegorzewska — idąc za J.W. Dawidem i S. Szumanem — za podstawowy problem uznała **osobowość pedagoga**. Nauczyciel, zgodnie z tą koncepcją, oddziałuje przede wszystkim własną osobowością. Aby oddziaływanie to było pozytywne, podstawowymi cechami tej osobowości winny być m.in.: **miłość, życzliwość i troska**. Taką osobowość może ukształtować nauczyciel tylko samodzielnie własnym wysiłkiem poprzez **samokształcenie i samowychowanie**. Grzegorzewska zwracała dużą uwagę na oddziaływanie pozaszkolne nauczyciela.

- **Myśli przewodnie**

Nie ma kaleki, jest człowiek!

Każdy ma prawo do szczęścia i do swojego miejsca na świecie.

Każdy ma punkt archimedesowy, dzięki któremu można odkryć moc w człowieku i ocalić pełnię jego człowieczeństwa.

Piękne słowa tylko szkodę przynoszą, jeśli nie są poparte czynem, choćby próbą działania.

- **Główne pisma**

Struktura psychiczna czytania wzrokowego i dotykowego (1927)

Psychologia niewidomych (t. 1 1929, rękopis tomu 2 został zniszczony podczas powstania warszawskiego. Los ten podzieliła także monografia *Osobowość nauczyciela*)

Opieka wychowawcza nad dziećmi niewidomymi i głuchociemnymi (1933)

Listy do młodego nauczyciela (z. 1–3 1947–62)

Analiza zjawisk kompensacji u głuchych i niewidomych (1959)

Wybór pism (1964)

Pedagogika lecznicza. Skrypt wykładów

- **Bibliografia**

GRZEGORZEWSKA Maria: *Wybór pism*. Warszawa 1964

MARIA Grzegorzewska – *pedagog w służbie dzieci niepełnosprawnych*. Red. E. Żabczyńska. Warszawa 1985

CINCIO Katarzyna: *Patroni roku 2022*. „Niedziela” 2022, nr 5, s. 40–41

FULTON Maria: *Mie ma kaleki, jest człowiek* : *Patron Roku*. „Niedziela” 2022, nr 19, s. 20–21

WYDAWNICTWA ZWARTE

ABLON J. Stuart, GREENE Ross W.: *Terapia dzieci impulsywnych : model rozwiązywania problemów poprzez współdziałanie*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2008

ADRYJANEK Anna, BOGDANOWICZ Marta: *Uczeń z dysleksją w szkole : poradnik nie tylko dla polonistów*. Gdynia, Operon 2004

ALLOWAY Tracy Packiam: *Doskonały projekt : książka o autyzmie*. Il. Ana Sanfelippo. Warszawa, Zielona Sowa 2019

ALLOWAY Tracy Packiam: *Przygoda z mapą : książka o dysleksji*. Il. Ana Sanfelippo. Warszawa, Zielona Sowa 2019

ALY Monika: *Dziecko specjalnej troski : pierwszy rok życia*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2004

AMENTA Charles A.: *Krzyś jest wyjątkowy : dla dzieci o autyzmie*. Gdańsk ; Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2010

AQUILLA Paula, SUTTON Shirley, YACK Ellen: *Tworzenie więzi poprzez integrację sensoryczną*. Gdańsk, Harmonia Universalis 2014

ARCELUS Jon, MUNDEN Alison: *ADHD - nadpobudliwość ruchowa : poradnik dla rodziców, nauczycieli, lekarzy i terapeutów*. Warszawa, Bellona 2006

ARUSZTOWICZ Barbara, BĄKOWSKI Wojciech: *Dziecko niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu*. Kraków, Impuls 2001

ATTWOOD Tony, KUTSCHER Martin L., WOLFF Robert R.: *Dzieci z zaburzeniami łączonymi : ADHD, trudności w nauce, zespół Aspergera, zespół Tourette, depresja dwubiegunowa i inne zaburzenia*. Warszawa, K. E. Liber 2007

AUTYZM : na granicy zrozumienia. Red. nauk. Barbara Winczura. Kraków, Impuls 2010

AUTYZM i AAC : alternatywne i wspomagające sposoby porozumiewania się w edukacji osób z autyzmem. Red. Bogusława B. Kaczmarek i Aneta Wojciechowska. Kraków, Impuls 2015

AUTYZM wyzwaniem naszych czasów. Red. Tadeusz Gałkowski i Joanna Kossewska. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej 2001

AYRES A. Jean: *Integracja sensoryczna a zaburzenia uczenia się*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2018

BALCEREK Marian: *Rozwój wychowania i kształcenia dzieci upośledzonych umysłowo : zarys historyczny*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1981

BALL James: *Autyzm a wczesna interwencja : rzeczowe pytania, życiowe odpowiedzi*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2016

BANASZCZYK Izabela, CHROMIK-KOVAČS Joanna: *Jak pracować z dzieckiem z zespołem Aspergera w domu i szkole : poradnik dla rodziców i nauczycieli*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2019

BANASZCZYK Izabela, CHROMIK-KOVAČS Joanna: *Kim jest Ryś? : opowieść o chłopcu z zespołem Aspergera*. [Il. Izabela Banaszczyk]. Gdańsk, Wydawnictwo Harmonia 2016

BAREŁKOWSKA Hanna: *Nie mażę się, ale marzę o... : rodzice dzieci niepełnosprawnych : kim są, jak kochają, o czym marzą*. Poznań, Media Rodzina 2014

BARKLEY Russell A.: *ADHD : podjąć wyzwanie : kompletny przewodnik dla rodziców*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2020

BARKLEY Russell A.: *ADHD : podjąć wyzwanie : kompletny przewodnik dla rodziców*. Poznań, Zysk i S-ka 2009

BARNES Colin, MERCER Geof: *Niepełnosprawność*. Warszawa, Sic! 2008

BARTNIKOWSKA Urszula: *Małżeństwa mieszane : (osoba z uszkodzonym słuchem - osoba słyszająca)*. Kraków, Impuls 2004

BĄBEL Przemysław, OSTASZEWSKI Paweł, SUCHOWIERSKA Monika: *Terapia behawioralna dzieci z autyzmem : teoria, badania i praktyka stosowanej analizy zachowania*. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2021

BELZYT Joanna: *Niepełnosprawność, edukacja, dorosłość : studium przypadku osoby ociemniałej*. Kraków, Impuls 2012

BERNAU Sabine: *ADHD u dorosłych : jak ułatwić sobie życie i uspokoić myśli*. Kraków, Mando – Wydawnictwo WAM 2022

BEYTIEN Alyson: *Autyzm na co dzień : ponad 150 sprawdzonych sposobów postępowania z dzieckiem ze spektrum autyzmu*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2018

BŁESZYŃSKA Krystyna: *Niepełnosprawność a struktura identyfikacji społecznych*. Warszawa, Żak 2001

BŁESZYŃSKI Jacek J.: *Autyzm a niepełnosprawność intelektualna i opóźnienie w rozwoju : Skala Oceny Zachowań Autystycznych*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2018

BŁESZYŃSKI Jacek J.: *Niepełnosprawność intelektualna : mowa, język, komunikacja : czy iloraz inteligencji wyjaśnia wszystko?* Gdańsk, Harmonia Universalis 2013

BOBKOWICZ-LEWARTOWSKA Lucyna: *Autyzm dziecięcy : zagadnienia diagnozy i terapii*. Kraków, Impuls 2005

BOCZAR Krystyna: *Młodzież umysłowo upośledzona w rodzinie i w środowisku pracy*. Warszawa, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych 1982

BOGDANOWICZ Marta: *Ryzyko dysleksji : problem i diagnozowanie*. [współaut. Dorota Kalka, Grzegorz Krzykowski]. Gdańsk, Harmonia 2002

BOŁTUĆ Iwona, MAURER Alicja: *Dzieci z zespołem Williamsa : diagnoza i terapia : wskazania dla rodziców i nauczycieli*. Kraków, Impuls 2002

BOONE Victoria M.: *Wychowując dziecko z autyzmem : pozytywne strategie oparte na terapii behawioralnej*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2020

BORKOWSKA Agnieszka, GROTOWSKA Beata: *Codziennosc dziecka z zespołem Aspergera : okiem rodzica i terapeuty*. Gdańsk, Wydawnictwo Harmonia 2017

BORKOWSKA Zofia: *Integracja sensoryczna w rozwoju dziecka : podstawy neurofizjologiczne*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2020

BORKOWSKA Zofia, SZWILING Zofia: *Metoda NDT-Bobath : poradnik dla rodziców*. Warszawa, PZWL 2015

BOROWSKA-BESZTA Beata: *Niepelnosprawność w kontekstach kulturowych i teoretycznych*. Kraków, Impuls 2012

BRAUN Eldon M., DAVIS Ronald D.: *Dar dysleksji : dlaczego niektórzy zdolni ludzie nie umieją czytać i jak mogą się nauczyć*. Poznań, Zysk i S-ka 2001

BRAUN Eldon M., DAVIS Ronald D.: *Dar uczenia się : sprawdzona nowa metoda korekcji ADD, problemów z matematyką i pisanem odręcznym*. Poznań, Zysk i S-ka 2006

BRAUNER Alfred i Françoise: *Dziecko zagubione w rzeczywistości : historia autyzmu od czasów baśni o wróżkach, fikcja literacka i rzeczywistość kliniczna*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1988

BRYŃSKA Anita, JAGIELSKA Gabriela, KOMENDER Jadwiga: *Autyzm i zespół Aspergera*. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2014

BUŁAWA-HALASZ Joanna: *Rehabilitacja społeczna i zawodowa dorosłych osób autystycznych : studium fenomenograficzne z zastosowaniem teorii społecznej Pierre'a Bourdieu*. Kraków, Impuls 2017

BYSTRZANOWSKA Maria: *Mutyzm wybiórczy : poradnik dla rodziców, nauczycieli i specjalistów*. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2019

CARR Janet: *Pomoc dziecku upośledzonemu*. Warszawa, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich 1984

CEKIERA Czesław: *Psychoprofilaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych : metody, programy, modele, ośrodki, zakłady, wspólnoty*. Lublin, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II 1992

CHAREZIŃSKA Aleksandra, MAJEWSKA Olga: *Wierszyki masażyki i inne zabawy sensoryczne*. II. Anna Nowocińska-Kwiatkowska. Warszawa, Zielona Sowa 2022

CHAREZIŃSKA Aleksandra, SZULC Joanna: *Sensoryczne niemowlę*. Warszawa, Mamania – Grupa Wydawnicza Relacja 2019

CIECHANOWSKA Alina, RORAT Marzena: *Diagnoza i stymulacja rozwoju dziecka z mózgowym porażeniem dziecięcym : studium przypadku*. Rzeszów, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem 2002

CIESZYŃSKA Jagoda: *Powiedz mi, co odczuwasz : ćwiczenia dla dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, z afazją oraz dla dzieci dwujęzycznych.* Kraków, Wydawnictwo Edukacyjne 2008

COOK Katie: *Rozwój dziecka z autyzmem : 90 ćwiczeń, które pomogą twojemu dziecku rozwinąć potrzebne umiejętności i w pełni wykorzystać własny potencjał.* Il. Cleonique Hilsaca. Sopot, GWP 2022

CREED Liam: *Szczeniak : jak labrador ocalił chłopca z ADHD.* Warszawa, Nasza Księgarnia 2011

CZABAJ Renata, PIECHNIK-KASZUBA Aleksandra: *Czytam, rozumiem, piszę – miks : poziom drugi : klasy V-VI szkoły podstawowej : zeszyt ćwiczeń do pracy terapeutycznej w szkole i w domu dla uczniów z dysleksją lub mających trudności w nauce ortografii.* Gdynia, Operon 2006

CZAJKOWSKI Franciszek, SKARŻYŃSKA Maria: *Problemy osób niepełnosprawnych w literaturze : adnotowany poradnik bibliograficzny.* Toruń, Ośrodek Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych WBP i Książnicy Miejskiej 1993

CZAPÓW Czesław: *Młodzież a przestępstwo : zarys resocjalizacji metodą indywidualnych przypadków.* Cz.1. Warszawa, Nasza Księgarnia 1962

CZAPÓW Czesław: *Wychowanie resocjalizujące : elementy metodyki i diagnostyki.* Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1978, 1980

CZAPÓW Czesław, JEDLEWSKI STANISŁAW: *Pedagogika resocjalizacyjna.* Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1971

CZERWIŃSKA Małgorzata: *Niepełnosprawność i osoba niepełnosprawna w polskojęzycznej literaturze pięknej i naukowej : bibliograficzny warsztat biblioterapeuty.* Warszawa, Zakład Nagrań i Wydawnictw Związku Niewidomych 2002

CZERWIŃSKA Małgorzata: *Pismo i książka w systemie L. Braille'a w Polsce : historia i funkcje rewalidacyjne.* Warszawa, Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 1999

CZŁOWIEK niepełnosprawny w różnych fazach życia. Red. nauk. Jarosław Bąbka. Warszawa, Żak 2004

CZŁOWIEK z niepełnosprawnością intelektualną : praca zbiorowa. T. 1, Wybrane problemy osobowości, rodzin i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Red. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk. Kraków, Impuls 2003

CZŁOWIEK z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej. Red. nauk. Zenon Gajdzica. Kraków, Impuls 2009

DAWID Dorota: *Rozwijanie kreatywności uczniów dyslektycznych na lekcjach języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej.* Kraków, Impuls 2004

DELANEY Tara: *101 ćwiczeń, gier i zabaw dla dzieci z autyzmem, zespołem Aspergera i zaburzeniami integracji sensorycznej.* Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2016, 2019

DEWIACJE wśród młodzieży : uwarunkowania i profilaktyka. Red. Bronisław Urban. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2001

DOMAGAŁA-ZYŚK Ewa, KARPIŃSKA-SZAJ Katarzyna: *Uczeń z wadą słuchu w szkole ogólnodostępnej : podstawy metodyki nauczania języków obcych.* Kraków, Impuls 2011

DOMERADZKA-KOWALKOWSKA Joanna: *Przewodnicy w świecie ciszy : poradnik dla rodziców dzieci z wadą słuchu.* Kraków, Impuls 2008

DONVAN John, ZUCKER Caren: *Według innego klucza : opowieść o autyzmie.* Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2017

DOROSZEWSKA Janina: *Pedagogika specjalna. T.1, Podstawowe problemy teorii i praktyki.* Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1981, 1989

DOROSZEWSKA Janina: *Pedagogika specjalna. T.2, Podstawowe problemy teorii i praktyki rewalidacji poszczególnych odchyleń od normy.* Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1989

DROGA do samodzielności : jak wspomagać rozwój dzieci i młodzieży z ograniczeniami sprawności. Anna Izabela Brzezińska [i in.]. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2009

DYRDA Karolina, ROSIŃSKA Jolka: *Mam zespół Aspergera : podręcznik dla uczniów i nauczycieli.* Il. Edyta Ołdak ; koncepcja scenariuszy Edyta Ołdak, Michał Kłosiński. Warszawa, Stowarzyszenie „Z Siedzibą w Warszawie” 2016

DYSLEKSJA rozwojowa : perspektywa psychologiczna : praca zbiorowa. Red. Grażyna Krasowicz-Kupis. Gdańsk, Harmonia 2006

DZIECKO o specjalnych potrzebach w kręgu interdyscyplinarnej terapii.
Red. Dorota Kohut ; Ośrodek Edukacyjno-Rehabilitacyjno-Wychowawczy
w Ustroniu. Kraków, Impuls 2013

DZIECKO z trudnościami w rozwoju. Red. Stanisława Mihilewicz. Kraków,
Impuls 2005

DZIECKO z zespołem Downa – wybrane zagadnienia terapii. Red. nauk. Joanna
Skibińska i Małgorzata Martyniak. Bielsko-Biała, Akademia Techniczno-
Humanistyczna [2012]

*EDUKACJA, wychowanie, resocjalizacja : rocznik pedagogiczny Kolegium
Nauczycielskiego w Bielsku-Białej.* 1. [Kom. red. Bronisław Urban]. Bielsko-
Biała, Kolegium Nauczycielskie 2011

EIDE Brock L., EIDE Fernette F.: *Dyslektyczne talenty : jak wydobyć ukryty
potencjał dyslektycznego mózgu.* Gdańsk, Harmonia Universalis 2019

*EKOZOFIA niepełnosprawnych : holistyczne podejście do terapii, rehabilitacji
i edukacji osób z niepełnosprawnością intelektualną : praca zbiorowa.*
Red. Sylwia Wrona, Rafał Guzowski. Cieszyn, Polskie Stowarzyszenie
na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Koło w Cieszynie 2012

ERNSPERGER Lori, STEGEN-HANSON Tania: *Zjedz coś : proste i skuteczne
sposoby radzenia sobie z awersjami pokarmowymi i problemami z odżywianiem
się u dzieci z zaburzeniami integracji sensorycznej i innymi trudnościami.*
Gdańsk, Grupa Wydawnicza Harmonia 2020

FABER Joanna, KING Julie: *Jak mówić, żeby maluchy nas słuchały : poradnik
przetrwania dla rodziców dzieci w wieku 2-7 lat.* Il. Coco Faber, Tracey Faber
i Sam Faber Manning. Poznań, Media Rodzina 2017

FAHERTY Catherine: *Autyzm... co to dla mnie znaczy? : podręcznik
z ćwiczeniami dla dzieci i dorosłych ze spektrum autyzmu.* Kraków,
Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2016

FANNING Patrick, GREENBERG Michael Jason, McKAY Matthew:
*Wybrakowani, bezwartościowi, wadliwi : zmień autodestrukcyjne przekonania
dzięki technikom terapii schematów oraz ACT.* Sopot, GWP 2022

FEURST Mark L., HEIR Brian: *Sprawni inaczej czyli W łóżku też można
ćwiczyć.* Wiry, Dragon 1997

FIELDS Natalie: *Niech żyje dysleksja*. Warszawa, Elf 2006

FORNALIK Izabela: *O dojrzewaniu : dziewczęta : co to jest dojrzewanie? : historyjki społeczne*. [Materiały pomocnicze dla szkół specjalnych]. Warszawa, Wydawnictwo Szkolne PWN 2017

FORNALIK Izabela: *O dojrzewaniu : chłopcy : co to jest dojrzewanie? : historyjki społeczne*. [Materiały pomocnicze dla szkół specjalnych]. Warszawa, Wydawnictwo Szkolne PWN 2017

FRANCZYK Anna, KRAJEWSKA Katarzyna: *Zabawy i ćwiczenia na cały rok : propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o specjalnych potrzebach edukacyjnych*. Kraków, Impuls 2005

FRANCZYK Anna, KRAJEWSKA Katarzyna, SKORUPA Joanna: *Baw się poprzez animaloterapię : przykłady gotowych sytuacji edukacyjnych z udziałem zwierząt (z doświadczeń zaczerpniętych podczas pracy terapeutycznej prowadzonej we współpracy z Fundacją Ama Canem)*. Kraków, Impuls 2012

FRITH Uta: *Autyzm : wyjaśnienie tajemnicy*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2008

GAJEWSKI Łukasz, GRZYB Barbara, MINCZAKIEWICZ Elżbieta Maria. *Dziecko ryzyka a wychowanie : elementarz dla rodziców*. Kraków, Impuls 2005

GAŁKOWSKI Tadeusz: *Dzieci specjalnej troski : psychologiczne podstawy rehabilitacji dzieci opóźnionych umysłowo*. Warszawa, Wiedza Powszechna 1972

GAŁKOWSKI Tadeusz, KUNICKA-KAISER Irmina, SMOLEŃSKA Jadwiga: *Psychologia dziecka głuchego*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1976

GARDNER Nuala: *Mój przyjaciel Henry*. Łódź, Galaktyka 2008

GĄCIARZ Barbara, OSTROWSKA Antonina, SIKORSKA Joanna: *Osoby niepełnosprawne w Polsce w latach dziewięćdziesiątych*. Warszawa, Instytut Spraw Publicznych 2001

GĄSIENICA-SZOSTAK Aldona: *Muzykoterapia w rehabilitacji i profilaktyce*. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2003

GINKO-HUMPHRIES Agnieszka: *Zwykli niezwykli*. Bielsko-Biała, Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki [2007]

GNAULATI Enrico: *To normalne! : dlaczego zwyczajne zachowania naszych dzieci nazwano ADHD, autyzmem i innymi zaburzeniami*. Kraków, Znak literanova 2016

GÓRNIEWICZ Ewa: *Pedagogiczna diagnoza specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu*. Toruń, Adam Marszałek [2009]

GÓRSKI Stanisław: *Metodyka resocjalizacji*. Warszawa, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych 1985

GRAND Claire: *Autyzm i zespół Aspergera*. Warszawa, Studio Emka 2012

GRANDIN Temple: *Autyzm i problemy natury sensorycznej*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2017, 2020

GRANDIN Temple: *Ja widzę to tak : osobiste spojrzenie na autyzm i zespół Aspergera*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2019

GRANDIN Temple, MOORE Debra: *Autyzm : przewodnik : 9 postaw wspierających rozwój dzieci w spektrum*. Kraków, Copernicus Center Press 2022

GRANDIN Temple, MOORE Debra: *Kochaj i pomóż dorosnąć : jak pomóc dziecku ze spektrum autyzmu wejść w dorosłe życie*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2017

GRAY Carol: *Dialogi komiksowe : ilustrowane rozmowy dla uczniów z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2021

GREEN Gordon W.: *Jak pomagać dziecku w nauce*. Diogenes, Świat Książki 1997

GRIFFIN Simone, SANDLER Dianne: *Motywuj do komunikacji! : 300 ćwiczeń, gier i zabaw dla dzieci z autyzmem*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2018

GROCHULSKA Joanna: *Reedukacja dzieci agresywnych*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1982

- GROCHULSKA Joanna: *Reedukacja dzieci społecznie zahamowanych*. Kraków, Secesja 1992
- GROCKI Romuald: *Osoby niepełnosprawne w sytuacji zagrożenia*. Warszawa, Difin 2014
- GROUNDS Rhian, LENISTON Tara: *Dom oswojony : jak stworzyć bezpieczną przestrzeń dla dziecka z ASD*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2020
- GUT-ORŁOWSKA Magdalena: *Kłopoty Tymona : historyjki społeczne o tym, jak się zachować w różnych sytuacjach życia codziennego*. Gdańsk, Harmonia – Grupa Wydawnicza Harmonia 2019
- GUT-ORŁOWSKA Magdalena: *Tymon i emocje : historyjki społeczne o tym, jak się zachować w różnych sytuacjach życia codziennego*. Gdańsk, Harmonia – Grupa Wydawnicza Harmonia 2019
- GUT-ORŁOWSKA Magdalena: *Tymon rozumie innych : historyjki społeczne o tym, jak się zachować w różnych sytuacjach życia codziennego*. Gdańsk, Harmonia – Grupa Wydawnicza Harmonia 2018
- HALLOWELL Edward M., RATEY John J.: *Jak żyć z ADHD : nadpobudliwość psychoruchowa z zaburzeniami uwagi w świetle najnowszych badań*. Poznań, Media Rodzina – Harbor Point 2007
- HALLOWELL Edward M., RATEY John J.: *W świecie ADHD : nadpobudliwość psychoruchowa z zaburzeniami uwagi u dzieci i dorosłych*. Poznań, Media Rodzina 2004
- HAN-ILGIEWICZ Natalia: *W poszukiwaniu dróg resocjalizacji : retrospektywna analiza eksperymentu pedagogicznego z grupą chłopców wykolejonych*. Przedm. Tadeusz Kotarbiński. Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy 1967
- HART Charles A.: *Przewodnik dla rodziców dzieci autystycznych : odpowiedzi na najczęstsze pytania*. Łódź, Fundacja im. Wojtki Wadowskiego 1995
- HEININGER Janet E., WEISS Sharon K.: *Od chaosu do spokoju : jak wychowywać dzieci z ADHD i innymi zaburzeniami zachowania*. Poznań, Harbor Point Media Rodzina 2005
- HÉNAULT Isabelle: *Zespół Aspergera a seksualność : od dojrzewania poprzez dorosłość*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2015

HOŁUB Jacek: *Niegrzeczne : historie dzieci z ADHD, autyzmem i zespołem Aspergera*. Wołowiec, Czarne 2020

HOURDIN Georges: *Nie zawinione nieszczęście*. Warszawa, Pax 1978

PEDAGOGIKA rewalidacyjna. Red. Aleksander Hulek. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1977, 1980

INSTYTUCJE i organizacje wspierające rozwój i socjalizację osób niepełnosprawnych intelektualnie na terenie powiatów cieszyńskiego i karwińskiego. [Red. Dolores Czudkova, Petra Kluzova]. Cesky Tesin, Diakonicky Institut 2011

JACKSON Luke: *Seks, prochy i zespół Aspergera : przewodnik po dorosłości dla osób z zespołem Aspergera*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2018

JAK PRZYGOTOWAĆ do życia dziecko umysłowo upośledzone. Red. Ignacy Wald. Warszawa, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich 1972

JANČIAUSKAITE Rasa: *Powiedz to w mig*. Warszawa, Dwie Siostry 2019

JANOWSKA Irena, SMOLEŃSKA Jadwiga: *Młodzież ze schorzeniami i wadami fizycznymi : wybór zawodu, kształcenie i praca*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1979

JARKOWSKA Agnieszka Ewa: *Muzyka jako element wychowania w rozwoju osobowym dziecka z niepełnosprawnością*. Tychy, Maternus Media 2004

JESSA Justyna: *Autyzm i dieta : co jako rodzic powinien wiedzieć*. Gliwice, Septem 2021

JOHANSEN Otto: *Światło w ciemności : świat Erlinga Stordahla*. Warszawa, Pax 1982

JONES Dan: *Patrz mi w oczy : Asperger, hipnoza i ja*. Brzezia Łąka, Poligraf 2019

KACZYŃSKA Alicja: *Helena Keller : powieść biograficzna*. Warszawa, Pax 1985

KALBARCZYK Marek: *Świat otwarty dla niewidomych – szanse i możliwości*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 2004

KALBARCZYK Marek, PAC Paulina: *100 najpiękniejszych miejsc w Polsce : zabytki i krajobrazy wreszcie dostępne dla niewidomych i słabowidzących*. T. 1. Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009

KALBARCZYK Marek, PAC Paulina: *100 najpiękniejszych miejsc w Polsce : zabytki i krajobrazy wreszcie dostępne dla niewidomych i słabowidzących*. T. 2. Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009

KALBARCZYK Marek, PAC Paulina: *100 najpiękniejszych miejsc w Polsce : zabytki i krajobrazy wreszcie dostępne dla niewidomych i słabowidzących*. T. 3. Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009

KALBARCZYK Marek, PAC Paulina: *100 najpiękniejszych miejsc w Polsce : zabytki i krajobrazy wreszcie dostępne dla niewidomych i słabowidzących*. T. 4. Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009

KALBARCZYK Marek, PAC Paulina: *100 najpiękniejszych miejsc w Polsce : zabytki i krajobrazy wreszcie dostępne dla niewidomych i słabowidzących*. T. 5. Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009

KALBARCZYK Marek, PAC Paulina: *100 najpiękniejszych miejsc w Polsce : zabytki i krajobrazy wreszcie dostępne dla niewidomych i słabowidzących*. T. 6. Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009

KALTENTHALER Birgit, KOVÁCS Heike: *Moje dziecko ma ADHD*. Kielce, Jedność 2008

KAMIŃSKA Dominika, ŚLĘZAK-STACHULAK Alicja: „*Twardy orzech do zgryzienia*” : rozumienie i stosowanie związków frazeologicznych : ćwiczenia nie tylko dla dzieci z dysleksją. Il. Magdalena Bury. Kraków, Wydawnictwo Edukacyjne 2018

KAMIŃSKI Aleksander: *Studia i szkice pedagogiczne*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1978

KARASKOVA Vlasta: *Ćwiczymy w domu : ja i moje niepełnosprawne dziecko*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2007

KARWOWSKA Małgorzata: *Wspieranie rodziny dziecka niepełnosprawnego umysłowo : (w kontekście społecznych zmian)*. Kraków, Impuls 2003

KARZEWSKA Bożena: *Nietypowi użytkownicy bibliotek : poradnik psychologiczny*. Warszawa, Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 2018

KAUFMAN Raun K.: *Autyzm – przełom w podejściu : program Son-Rise, który pomógł rodzinom na całym świecie*. Białystok, Vivante 2016

KELLER Helena: *Historia mojego życia*. Warszawa, Czytelnik 1978

KIELIN Jacek: *Profil osiągnięć ucznia : przewodnik dla nauczycieli i terapeutów z placówek specjalnych*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2007

KIM Cynthia: *Nieśmiali, skryci i społecznie niedopasowani : przewodnik po życiu z zespołem Aspergera*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2018

KLIMASIŃSKI Krzysztof: *Rola wyobrażeń przestrzennych w rozwoju myślenia dzieci niewidomych*. Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich ; [i in.] 1977

KLINGVALL Lena Maria: *Notatki stopą pisane : życie bez ograniczeń*. Kraków, WAM 2003

KNOPCZYŃSKI Marek: *Pedagogika resocjalizacyjna : w stronę działań kreujących*. Kraków, Impuls : Pedagogium Wyższa Szkoła Nauk Społecznych 2014

KNOPCZYŃSKI Marek: *Metody twórczej resocjalizacji : teoria i praktyka wychowawcza*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN : Pedagogium 2007

KOBYŁECKA Wanda: *Jak oswoić LWA? : na tropach kłopotów szkolnych*. Warszawa, Nasza Księgarnia 1989

KOŁAKOWSKI Artur: *ADHD – zespół nadpobudliwości psychoruchowej : przewodnik dla rodziców i wychowawców*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2007, 2021

KOŁAKOWSKI Artur, PISULA Agnieszka: *Sposób na trudne dziecko : przyjazna terapia behawioralna*. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2013, 2014, 2022

KOMORSKA Marta: *Sytuacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w społeczeństwie polskim*. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2000

KONIECZNA Ewelina J.: *W poszukiwaniu sensu życia : program wychowawczo-terapeutyczny dla osób niepełnosprawnych ruchowo*. Kraków, Impuls 2010

KONOPCZYŃKI Marek: *Metody twórczej resocjalizacji : teoria i praktyka wychowawcza*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN : Pedagogium 2007, 2008

KONTAKTY z ludźmi „innymi” jako problem wychowania, opieki i resocjalizacji. Red. Bogumiła Kosek-Nita i Danuta Raś. Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2000

KORENDO Marta: *Terapia dzieci zagrożonych dysleksją : stymulacja lewej półkuli mózgu*. Il. Monika Owieśna. Kraków, Wydawnictwo Edukacyjne 2009

KOSSOWKA Agnieszka: *Duże sprawy w małych głowach*. Il. Jacek Ambrożewski, Patricija Bliuj-Stodulska, Anna Kloza-Rozwadowska, Marta Kosek, Szaweł Płóciennik. Warszawa, Linia ; Ożarów Mazowiecki 2018

KOŚCIELSKA Małgorzata: *Upośledzenie umysłowe a rozwój społeczny : badania uczniów szkół specjalnych*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1984

KOTOWSKI Stanisław: *Przewodnik po problematyce osób niewidomych i słabowidzących*. Warszawa, Fundacja Polskich Niewidomych i Słabowidzących „Trakt” 2008

KOWALIK Stanisław: *Psychologia rehabilitacji*. Warszawa, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne 2007

KOWALIK Stanisław: *Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych*. Warszawa, Interart 1996

KOZACZUK Lucyna: *Terapia zajęciowa w domach pomocy społecznej*. Katowice, Śląsk 1999

KOZAK Stanisław: *Sieroctwo społeczne : psychologiczna analiza zaburzeń w zachowaniu się wychowanków domów dziecka*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1986

KOZDROŃ Agnieszka: *Zespół Aspergera : zrozumieć, aby pomóc*. Warszawa, Difin 2015

KOZŁOWSKA Anna: *Jak pomagać dziecku z zaburzeniami życia uczuciowego*. Warszawa, Żak 1996

KRALJIČ Helena: *Mam dysleksję*. Il. Maja Lubi. [Katowice], Piętka [2017]

- KRASOWICZ-KUPIS Grażyna: *Psychologia dysleksji*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 2008
- KRAUS Jeanne: *Tomek ma ADHD : historia chłopca takiego jak Ty! II*. Whitney Martin. Kielce, Jedność 2011
- KRAUSE Amadeusz: *Człowiek niepełnosprawny wobec przeobrażeń społecznych*. Kraków, Impuls 2005
- KRAWCZYŃSKA-BUTRYM Zofia: *Niepełnosprawność - specyfika pomocy społecznej*. Warszawa, Interart 1996
- KREZMAN-MADEJ Renata, NOSOWSKA Dorota: *5 największych problemów u dzieci : poradnik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców*. Warszawa, Arystoteles 2010
- KRISTEVA Julia, VANIER Jean: *(Bez)sens słabości : dialog wiary z niewiarą o wykluczeniu*. Poznań, W Drodze 2012
- KRUCZKOWSKI Konrad: *Halo tato : reportaże o dobrym ojcostwie*. Warszawa, Zielona Sowa 2017
- KRUK-LASOCKA Joanna: *Autyzm czy nie autyzm? : problemy diagnozy i terapii pedagogicznej małych dzieci*. Wrocław, Dolnośląska Szkoła Wyższa Edukacji 2003
- KRUK-LASOCKA Joanna: *Psychomotoryka w rozpoznawaniu stanów ze spektrum autyzmu u dzieci*. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2021
- KSIĄŻKA w działalności terapeutycznej : praca zbiorowa*. Red. Elżbieta Barbara Zybert. Warszawa, Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 1997
- KSIĄŻKI, które pomagają żyć : rewalidacyjna i terapeutyczna funkcja książki w zakładach opieki zdrowotnej i społecznej : materiały z ogólnopolskiego seminarium w Ustroniu Zawodziu 7–9 czerwca 1999 r*. Oprac. materiałów Elżbieta Barbara Zybert ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Warszawa, Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich 2000
- KUCZYŃSKA-KWAPISZ Jadwiga, KWAPISZ Jacek: *Rehabilitacja osób niewidomych i słabowidzących : przewodnik metodyczny*. Warszawa, Interart 1996
- KULECZKA-RASZEWSKA Maria: *Ćwiczenia korekcyjno-terapeutyczne dla dzieci z wykorzystaniem nietypowych przyborów*. Warszawa, Difin 2019

KULECZKA-RASZEWSKA Maria: *Ogrodoterapia : scenariusze zajęć i zabaw dla przedszkolaków, w tym dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną i autyzmem.* Warszawa, Difin 2019

KULECZKA-RASZEWSKA Maria, MARKOWSKA Dorota: *Uczę się poprzez ruch : program terapii dla dzieci autystycznych i z niepełnosprawnością sprzężoną.* Gdańsk, Harmonia Universalis 2017

KULISIEWICZ Beata: *Dogoterapia we wspomaganii nauki i usprawnianiu techniki czytania.* Kraków, Impuls 2009

KURZEJA Anna: *Dzieci ulicy - profilaktyka zagrożeń.* Kraków, Impuls 2008

KUTSCHER Martin L.: *ADHD : naucz się żyć z ADHD : poradnik dla rodziców i nauczycieli.* Warszawa, K.E. Liber 2009

LANDRETH Garry L.: *Terapia zabawą.* Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2016

LARKOWA Helena: *Człowiek niepełnosprawny : problemy psychologiczne.* Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1987

LEER Kristin: *ADHD : mózg łowcy i inne supermoce.* Kraków, Znak Litera Nova 2022

LERRIGO Marion O., SPOCK Benjamin: *Wychowanie upośledzonego dziecka w warunkach domowych.* Warszawa, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich 1969

LEWINSON J.: *Pomóż dziecku z... dysgrafią.* Warszawa, K. E. Liber 2006

LEWIS Cathleen: *Rex : matka, jej autystyczne dziecko oraz muzyka, która odmieniła ich życie.* Radom, Polwen 2009

LIPKOWSKI Otton: *Dziecko społecznie niedostosowane i jego resocjalizacja.* Warszawa, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 1971

LIPKOWSKI Otton: *Pedagogika specjalna : zarys.* Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1977, 1979

LIPKOWSKI Otton: *Resocjalizacja.* Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1976, 1980

LLOYD M., SEACH D., PRESTON M.: *Pomóż dziecku z... autyzmem.* Warszawa, K. E. Liber 2006

LOWE Armin: *Rozwijanie słuchu w zabawie : praktyczne wskazówki do ćwiczeń słuchowych z dziećmi w wieku przedszkolnym z uszkodzonym słuchem i zaburzeniami spostrzegania : na podstawie książki Play it by ear Edgara L. Lowella i Marguerity Stoner.* Warszawa, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich 1983

LUSSIER Francine: *100 pomysłów jak lepiej radzić sobie z ADHD.* Gdańsk, Harmonia Universalis 2020

LUTIE-KLOSE Birgit, WERNING Rolf: *Pedagogika trudności w uczeniu się.* Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2009

LYNCH Christopher: *Lęk u dzieci ze spektrum autyzmu : praktyczne porady dla rodziców.* Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2021

ŁOPATKOWA Maria: *Co macie na swoją obronę?* Warszawa, Nasza Księgarnia 1977

ŁOPATKOWA Maria: *Jak pracować z dzieckiem i rodziną zagrożoną.* Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1976, 1980

ŁOPATKOWA Maria: *Nasz cudzy świat.* Warszawa, Młodzieżowa Agencja Wydawnicza 1986

ŁOPATKOWA Maria: *Podgryzana.* Warszawa, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza 1985

ŁOPATKOWA Maria: *Zakaz kochania.* Warszawa, Młodzieżowa Agencja Wydawnicza 1988

ŁUBKOWSKA Agnieszka: *Elementarz dla dzieci z dysleksją.* Rys. Joanna Kłos. Warszawa, Nasza Księgarnia 2016

ŁUSZCZYŃSKI Czesław: *O łagodzeniu skutków kalectwa.* Warszawa, Instytut Wydawniczy Centralnej Rady Związków Zawodowych 1980

MACIARZ Aleksandra: *Mały leksykon pedagoga specjalnego.* Kraków, Impuls 2005

McKERMEN Tom, MORTLOCK John: *Autyzm w centrum uwagi : podręcznik z ćwiczeniami dla profesjonalistów.* Kraków, Fundacja Wspólnota Nadziei 2020

MAJEWSKI Tadeusz: *Psychologia niewidomych i niedowidzących.* Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1983

- MAKATON w rozwoju osób ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi.*
Red. nauk. Bogusława Beata Kaczmarek. Kraków, Impuls 2014
- MALARSTWO – moja pasja, terapia, zawód : artyści malujący ustami i nogami.*
[Oprac. i red. Zoja Mikołajczak i Piotr Pawłowski]. Racibórz, Wydawnictwo Artystów Malujących Ustami i Nogami 1998
- MAREK-RUKA Marek: Niepowodzenia szkolne a niedostosowanie społeczne młodzieży.* Warszawa, Nasza Księgarnia 1976
- MARSH Wendela Whitcomb: Samodzielne życie z autyzmem.* Gdańsk, Harmonia Universalis 2021
- MAZUR Dorota: Matka Elżbieta Róża Czacka : życie, duchowość, modlitwy.* Kraków, eSPe 2021
- MCKEOWN S., SQUIRES G.: Pomóż dziecku z... dysleksją.* Warszawa, K. E. Liber 2006
- MELLOR C. Michael: Louis Braille : dotyk geniuszu.* Warszawa, Fundacja Szansa dla Niewidomych 2009
- METODY pedagogiki specjalnej.* Red. Norris Grover Haring i Richard L. Schiefelbusch. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1977
- MICKIEWICZ Janina: Jedyńka z ortografii ? : rozpoznawanie dysleksji, dysortografii i dysgrafii w starszym wieku szkolnym.* Toruń, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2002
- MIERZEJEWSKA Beata, ODOWSKA-SZLACHCIC Bożenna: Wzrok i słuch : zmysły wiodące w uczeniu się w aspekcie integracji sensorycznej.* Gdańsk, Harmonia Universalis 2018
- MIESZCZERIAKOW Aleksander: Dzieci głuchoniewidome : kształtowanie zachowania a rozwój psychiczny.* Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1978
- MIKOŁAJCZAK Małgorzata: Wspomaganie rozwoju dziecka z autyzmem i zespołem Aspergera : poradnik dla rodziców i terapeutów.* Warszawa, Difin 2017
- MIKRUT Adam, WYCZESANY Janina: Elementy metodyki nauczania początkowego dzieci upośledzonych umysłowo.* Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej 2001

- MLICKA Wanda: *Powrót do życia*. Warszawa, Nasza Księgarnia 1975
- MILLER Kelli: *Ja i moje ADHD : 60 ćwiczeń które pomogą dziecku w samoregulacji, koncentracji i odnoszeniu sukcesów*. Il. Sarah Rebar. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2022
- MINCZAKIEWICZ Elżbieta Maria: *Jak pomóc w rozwoju dziecka z zespołem Downa : poradnik dla rodziców i wychowawców*. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej 2001
- MINCZAKIEWICZ Elżbieta Maria: *Zespół Downa*. Gdańsk, Harmonia 2010
- MIOGA Lucyna: *Pomóż mi być : komunikacja i stymulacja zmysłowa osób ze znaczną i głęboką niepełnosprawnością umysłową*. Kraków, Impuls 2005
- MOJE dziecko ma autyzm : *opowieści matek*. Red. Maggi Golding, Jill Stacey. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2019
- MRUGALSKA Krystyna: *Wychowanie muzyczne w szkole podstawowej specjalnej : poradnik metodyczny*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1976
- MUDRECKA Irena: *Z zagadnień pedagogiki resocjalizacyjnej*. Opole, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego 2004
- MUTYZM wybiórczy : *skuteczne metody terapii*. Red. nauk. Maria Bystrzanowska, Ewelina Bystrzanowska. Kraków, Impuls 2019
- MUTYZM wybiórczy : *trzy spojrzenia*. Cabała Monika, Leśniak-Stępień Agnieszka, Szot Renata, Szyszka Katarzyna. Kraków, Impuls 2016
- MY daliśmy radę, tobie też się uda! Red. Tony Attwood, Craig R. Evans, Anita Lesko. Gdańsk, Harmonia Universalis 2020
- MYERS Jennifer McIlwee: *Rozwijanie umiejętności życiowych u dzieci z autyzmem lub zespołem Aspergera*. Gdańsk, Harmonia 2019
- NARTOWSKA Hanna: *Dzieci nadpobudliwe psychoruchowo : zaburzenia w zachowaniu i trudności szkolne*. Warszawa, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych 1972
- NARTOWSKA Hanna: *Opóźnienia i dysharmonie rozwoju dziecka*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1980

NAUCZANIE specjalne. Red. Norris G. Haring i Richard L. Schiefelbusch. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1982

NAUCZANIE społecznie niedostosowanych. Red. Henryk Gąsior. Katowice, Uniwersytet Śląski 1992

NIEPEŁNOSPRAWNI wśród nas : o dostęp do edukacji i prawo do rozwoju. Red. Dionizjusz Czubala, Jadwiga Lach-Rosocha. Bielsko-Biała, Wydawnictwo ATH 2004

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - w zwierciadle dorosłości. Red. nauk. Remigiusz J. Kijak. Kraków, Impuls 2012

NIEWIDOMI w świecie księzek i bibliotek : wybrane zagadnienia : praca zbiorowa. Red. nauk. Małgorzata Czerwińska i Teresa Dederko. Kielce, Ston 2 2008

NOTBOHM Ellen: *Dziesięć rzeczy, o których chciałoby ci powiedzieć dziecko z autyzmem.* Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2017

NOTBOHM Ellen, ZYSK Veronica: *1001 porad dla rodziców i terapeutów dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera.* Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2016

NOWAK Anna: *Bezrobocie wśród niepełnosprawnych : (studium pedagogiczno-społeczne).* Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2002

NOWICKA Agnieszka: *Psychospołeczna integracja dzieci przewlekle chorych w szkole podstawowej.* Kraków, Impuls 2001

O'REGAN Fintan J.: *ADHD.* Warszawa, Liber 2005

O'REGAN Fintan J.: *Jak pracować z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych.* Warszawa, Liber 2005

O'TOOLE Jennifer Cook : *(Sekretna) księga asperdzieciaka : poradnik dla dzieci i młodzieży z zespołem Aspergera.* Ilustracje Brian Bojanowski. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2018

OBLÓJ Lesław: *Zespół Aspergera od środka : mamó ... czy to ty?* Warszawa, Fraszka Edukacyjna 2019

OBSŁUGA czytelników niepełnosprawnych. Przedmowa Helena Wiącek. Warszawa, Biblioteka Narodowa 1981

OLECHNOWICZ Hanna: *Terapia dzieci z niepełnosprawnością intelektualną : programy i metody*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 2012

OPIAT Jan: *Kształcenie dzieci upośledzonych umysłowo*. Warszawa, Wydawnictwo Dra Jana Opiata 1994

OSOBY niepełnosprawne w społeczeństwie polskim okresu transformacji. Red. Biruta Skrętowicz i Marta Komorska. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2008

PARIKH Puja Trivedi: *Autyzm : ćwiczenia dla dzieci : 50 zadań wzmacniających pewność siebie i kształtujących umiejętność komunikacji*. Przekł. Juliusz Okuniewski. Il. Sean Sims. Gdańsk, Wydawnictwo Harmonia 2022

PARK Clara Clairborne: *Oblężenie : rodzinna wyprawa w świat dziecka autystycznego*. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2003

PARKER Jonathan, RANDALL Peter: *Autyzm : jak pomóc rodzinie*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2004, 2016

PARYS Katarzyna: *Przestrzeń dla kreatywności uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim*. Kraków, Impuls 2013

PAWELA Stanisław: *Resocjalizacja recydywistów w systemie nadzoru ochronnego*. Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze 1977

PECYNA Maria Bogumiła: *Psychologia kliniczna w praktyce pedagogicznej*. Warszawa, Żak 1999

PEDAGOGIKA SPECJALNA w reformowanym ustroju edukacyjnym : materiały z ogólnopolskiej konferencji naukowej, Kazimierz Dolny 25-26 maja 2000. Red. Zofia Palak. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2001

PEDAGOGIKA REWALIDACYJNA. Red. Aleksander Hulek. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1977, 1980

PEDAGOGIKA SPECJALNA : praca zbiorowa. Red. Władysław Dykcik. Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza 2001

PIFFNER Linda J.: *Wszystko o ADHD : kompleksowy, praktyczny przewodnik dla nauczycieli*. Poznań, Zys i S-k 2004

PIEKACZ Anna: *Wielowymiarowość diagnozy i terapii FASD*. Warszawa, Difin 2020

PIELKOWA Józefa: *Jak im pomóc?* Warszawa, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych 1981

PIOTROWICZ Radosław, WAPIENNIK Ewa: *Niepełnosprawny – pełnoprawny obywatel Europy*. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej 2002

PIÓRO Barbara: *Czy kochasz Małego Misia? : o wychowaniu dziecka z zespołem Aspergera*. Kraków, Impuls 2012

PISULA Ewa: *Autyzm : przyczyny, symptomy, terapia*. Gdańsk, Wydawnictwo Harmonia 2018, 2021

PISULA Ewa: *Małe dziecko z autyzmem*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2005

PLUTECKA Katarzyna: *Kompetencje zawodowe surdopedagoga z wadą słuchu*. Kraków, Impuls 2006

PŁACZ bez łez : listy rodziców dzieci autystycznych. Oprac. Magdalena Grodzka-Gużkowska. Warszawa, Prószyński i S-ka [2007?]

PODMIOTY opieki i wychowania. Red. Zofia Brańka. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej 2002

PORAWSKA Ella: *Niepełnosprawność w naszej codzienności*. Krosno, Hedom 2011

POSPISZYL Irena: *Patologie społeczne*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 2008, 2014

POSPISZYL Kazimierz: *Psychopatia : istota, przyczyny i sposoby resocjalizacji antysocjalności*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1985

POSPISZYL Kazimierz: *Resocjalizacja : teoretyczne podstawy oraz przykłady programów oddziaływań*. Warszawa, Żak 1998

POSPISZYL Kazimierz, ŻABCZYŃSKA Ewa: *Psychologia dziecka niedostosowanego społecznie*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1980

POTRZEBY osób niepełnosprawnych w warunkach globalnych przemian społeczno-gospodarczych. T. 1. Red. nauk. Helena Ochonczenko i Agnieszka Nowicka. Kraków, Impuls 2006

POTRZEBY osób niepełnosprawnych w warunkach globalnych przemian społeczno-gospodarczych. T. 2. Red. nauk. Helena Ochonczenko i Maria Agnieszka Paszkowicz. Kraków, Impuls 2006

POZNAWANIE i pomoc dziecku z trudnościami edukacyjnymi. Red. nauk. Mirosława Nyczaj-Draż. Zielona Góra, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli 2004

PRACA wychowawcza z dziećmi upośledzonymi umysłowo. Red. Wacława Jelska. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1977

PRAWO do czytania : człowiek niepełnosprawny w bibliotece, alternatywne materiały czytelnicze : materiały z międzynarodowego seminarium, Toruń 24-25 październik 1994 r. [Red. Maria Skarżyńska, Arleta Tuleya, Franciszek Czajkowski]. Toruń, Ośrodek Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej : Fundacja Literatury „Łatwej w Czytaniu” 1994

PREISSMANN Christine: *Zespół Aspergera : jak z nim żyć, jak pomagać, jak prowadzić terapię.* Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2012

PREIßMANN Christine: *Asperger : życie w dwóch światach.* Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2017

PREIßMANN Christine: *Zespół Aspergera.* Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2017

PRINCE-HUGHES Dawn: *Pieśni plemienia goryli : moja wędrówka przez życie z autyzmem.* [Ożarów Mazowiecki], Linia sp. z o.o. 2019

PRIZANT Barry M., FIELDS-MEYER Tom: *Niezwyčajni ludzie : nowe spojrzenie na autyzm.* Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2017

PROBLEMY i tendencje rozwojowe we współczesnej pedagogice społecznej w Polsce : praca zbiorowa. Red. Andrzej Radziewicz-Winnicki. Katowice, Śląsk 1995

PROFILAKTYKA i resocjalizacja młodzieży. Red. Franciszek Kozaczuk, Bronisław Urban. Rzeszów, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej 2001

- PRZETACZNIK-GIEROWSKA Maria, MAKIEŁŁO-JARŻA Grażyna: *Psychologia rozwojowa i wychowawcza wieku dziecięcego*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1985
- PRZETACZNIK-GIEROWSKA Maria, TYSZKOWA Maria: *Psychologia rozwoju człowieka : zagadnienia ogólne*. T.1. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 2000, 2003, 2006
- PRZETACZNIK-GIEROWSKA Maria, WŁODARSKI Ziemowit: *Psychologia wychowawcza*. [T.]1. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 1986, 1994, 1998, 2002
- PRZETACZNIK-GIEROWSKA Maria, WŁODARSKI Ziemowit: *Psychologia wychowawcza*. [T.]2. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 1986, 1994, 1998, 2002
- PRZETACZNIKOWA Maria: *Podstawy rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1978
- PRZETACZNIKOWA Maria, WŁODARSKI Ziemowit: *Psychologia wychowawcza*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1981
- PRZYCZYNY niepowodzeń szkolnych : w świetle badań lekarzy, pedagogów i psychologów : materiały z VI Międzynarodowego Sympozjum Higieny i Medycyny Szkolnej*. Red. Maria Chojecka, Jerzy Serejski, Lech Zdunkiewicz. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1975
- PSYCHOLOGICZNE problemy niepowodzeń szkolnych*. Red. Natalia A. Mienczinska. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1978
- PSYCHOPEDAGOGICZNE aspekty hipoterapii dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie : praca zbiorowa*. Red. Anna Strumińska. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne 2007
- PSYCHOTERAPIA dzieci i młodzieży : metody oparte na dowodach*. Red. Alan E. Kazdin, John R. Weisz. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2006
- PUESCHEL Siegfried M.: *Ku lepszej przyszłości : zespół Downa : przewodnik dla rodziców i opiekunów*. Zakrzewo, Replika 2009
- PYTKA Lesław: *Pedagogika resocjalizacyjna : wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne*. Warszawa, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej 2001

QUINN Patricia O., STERN Judith M.: *Włączyć hamulce : poradnik dla dzieci i młodzieży z ADHD*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2005

RADWAŃSKA Anna: *Jak pomóc dziecku z dysleksją : poradnik dla rodziców i nauczycieli*. Warszawa, Difin 2017

RADWAŃSKA Anna: *Jak pomóc dziecku z dysleksją : ćwiczenia dla uczniów klas 4–6. Cz. 2*. Warszawa, Difin 2019

RADWAŃSKA Anna: *Jak pomóc dziecku z dysleksją : poradnik dla rodziców i nauczycieli: ćwiczenia praktyczne dla uczniów 7–8 klas szkoły podstawowej*. Warszawa, Difin 2019

RASZEWSKA Maria, KULECZKA Waldemar: *Muzyka otwiera nam świat : program muzycznych zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dzieci z autyzmem*. Gdańsk, Harmonia 2009

RAŚ Danuta: *Skarby cieszyńskiej trówy – Zakład Wychowawczy w Cieszynie (1912–1937) : historia, ludzie, praca*. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013

REHABILITACJA i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. Red. nauk. Magdalena Strugała, Dorota Talarska. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2013

REID Gavin: *Dysleksja*. Warszawa, Liber 2005

REIMANN Maria: *Nie przywitam się z państwem na ulicy : szkic o doświadczeniu niepełnosprawności*. Wołowiec, Czarne 2019

RESOCJALIZACJA : teoria i praktyka pedagogiczna. T. 1. Red. nauk. Bronisław Urban, Jan M. Stanik. Warszawa, Pedagogium Wyższa Szkoła Pedagogiki Resocjalizacyjnej : Wydawnictwo Naukowe PWN 2008

RESOCJALIZACJA : teoria i praktyka pedagogiczna. T. 2. Red. nauk. Bronisław Urban, Jan M. Stanik. Warszawa, Pedagogium Wyższa Szkoła Pedagogiki Resocjalizacyjnej : Wydawnictwo Naukowe PWN 2008

RESOCJALIZACJA : zagadnienia prawne, społeczne i metodyczne. Red. nauk. Anetta Jaworska. Kraków, Impuls 2009

ROBERTS Jacqueline, WILLIAMS Katrina: *Zrozumieć autyzm : przewodnik dla rodziców*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2019

- ROBINSON John Elder : *Jestem inny : moje wskazówki dla aspich, ich rodzin i terapeutów*. Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2019
- ROBINSON Tammy: *Normalni inaczej*. Kraków, IUVI 2018
- RODZINA rodzinie : *niepełnosprawność jednego z nas*. Patrycja Tuchanowska [i in.]. Starkowa Huta, Kaszubska Fundacja Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 2009
- ROZWÓJ daje radość : *terapia dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim*. Red. Jacek Kielin. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 1999, 2002, 2004
- ROZWÓJ usług asystenta osoby niepełnosprawnej w Polsce. Red. Jerzy Rottermund, Ilona Fajfer-Kruczek. Kraków ; Katowice, Impuls 2013
- RUDEK Iwona: *Od niechęci do akceptacji : o wychowaniu dzieci do tolerancji wobec osób niepełnosprawnych*. Kraków, Impuls 2008
- RZEŹNICKA-KRUPA Jolanta: *Niepełnosprawność i świat społeczny : szkice metodologiczne*. Kraków, Impuls 2009
- SABIK Magdalena, SZCZYPCZYK Anna: *Zabawy dla dzieci z autyzmem*. Gdańsk, Harmonia – Grupa Wydawnicza Harmonia 2016
- SACKS Oliver: *Zobaczyć głos : podróż do świata ciszy*. Poznań, Zysk i S-ka 2011
- SAMENOW Z Stanton E.: *Zanim będzie za późno : poradnik dla rodziców i wychowawców dzieci trudnych*. Warszawa, Prószyński i S-ka 2001
- SCHULTE-MARKWORT Michael: *Zaburzenia u dzieci i młodzieży : co obciąża nasze dzieci i jak możemy im pomóc*. Słupsk ; Warszawa, Dobra Literatura – Grupa Wydawnicza Literatura Inspiruje 2019
- SĘKOWSKA Zofia: *Kształcenie dzieci niewidomych*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1974
- SĘKOWSKA Zofia: *Pedagogika specjalna : zarys*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1982, 1985
- SHEFFER Edith: *Dzieci Aspergera : medycyna na usługach III Rzeszy*. Poznań, Wydawnictwo Poznańskie 2019

SHER Barbara: *Gry i zabawy we wczesnej interwencji : ćwiczenia dla dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i przetwarzania sensorycznego*. Gdańsk, Harmonia Universalis 2013

SHERBORNE Weronika: *Ruch rozwijający dla dzieci*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN 2003

SILBERMAN Steve: *Autyzm : historia geniuszu natury i różnorodności neurologicznej*. Białystok, Wydawnictwo KobiECE 2021

SIMONA Rudy: *Aspergirls : siła kobiet z zespołem Aspergera*. Gdańsk, Harmonia Universalis 2016

SOBOLEWSKA Anna: *Cela : odpowiedź na zespół Downa*. Warszawa, W.A.B. 2002

SOŁOWJOW I. M.: *Psychologia dzieci głuchych*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1976

SOWA Józef: *Pedagogika specjalna w zarysie*. Rzeszów, Fosze 1997

SPECK Otto: *Niepełnosprawni w społeczeństwie : podstawy ortopedagogiki*. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2005

SPECJALNE potrzeby edukacyjne : praca zbiorowa. T. 1. *Wybrane aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością : (kształcenie, programy, perspektywy)*. Red. Adam Stankowski i Antonia Tisovicova. Bielsko-Biała, Wyższa Szkoła Administracji 2009

SPIONEK Halina: *Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne*. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1973

SPOHRER Kate E.: *Pomóż dziecku z... ADHD*. Warszawa, K. E. Liber 2006

STANKOWSKI Adam: *Negatywizm szkolny młodzieży niedostosowanej społecznie : przyczyny, profilaktyka*. Katowice, Uniwersytet Śląski 1991

STANKOWSKI Adam, VASEK Stefan: *Zarys pedagogiki specjalnej*. Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2006

STAŃDO-KAWECKA Barbara: *Prawne podstawy resocjalizacji*. Kraków, Zakamycze 2000

SZAŁAŃSKI Jan: *Resocjalizacja w zakładzie poprawczym*. Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1978

SZATMARI Peter: *Uwięziony umysł : opowieści o ludziach z autyzmem*.
Kraków, Znak 2007

SZCZĘSNY Wiesław Wojciech: *Zarys resocjalizacji z elementami patologii społecznej i profilaktyki*. Warszawa, Żak 2003

SZOCKI Józef: *Biblioteka w procesie rewalidacji dzieci niepełnosprawnych*.
Wrocław, Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Wł. Spasowskiego 1985

SZUMAN Stefan: *Dzieła wybrane*. T. 1. *Studia nad rozwojem psychicznym dziecka*. Wybór i oprac. Maria Przetacznikowa, Grażyna Makiello-Jarża.
Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1985

SZUMAN Stefan: *Dzieła wybrane*. T. 2. *Studia nad rozwojem psychicznym dziecka*. Wybór i oprac. Maria Przetacznikowa, Grażyna Makiello-Jarża.
Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 1985

SZUMSKI Grzegorz: *Integracyjne kształcenie niepełnosprawnych : sens i granice zmiany edukacyjnej*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN : APS 2006

ŚRODOWISKOWY Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Podkowa”. Bielsko-Biała, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Podkowa” [2002?]

TAMMET Daniel: *Urodziłem się pewnego błękitnego dnia : pamiętniki nadzwyczajnego umysłu z zespołem Aspergera*. Wołowiec, Czarne 2018

TAYLOR Blake E.S.: *Moje kochane ADHD*. Warszawa, Przedsiębiorstwo Wydawnicze „Rzeczpospolita” 2009

TERAPIA dzieci i młodzieży : metody i techniki pomocy psychopedagogicznej. Red. nauk. Iwona Dąbrowska-Jabłońska. Kraków, Impuls 2006

TERAPIA pedagogiczna w rehabilitacji osób niepełnosprawnych : praca zbiorowa. Red. Krzysztof Kucypera i Adam Stankowski. Bielsko-Biała, Wyższa Szkoła Administracji 2008

TERAPIA zajęciowa osób z niepełnosprawnością intelektualną. Red. naukowa Edyta Janus ; autorzy Aneta Bac, Edyta Janus, Agnieszka Smrokowska-Reichmann, Agnieszka Żychowicz, Paweł Żychowicz. Warszawa, PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2018

TERAPIE wspomagające rozwój osób z autyzmem. Red. nauk. Jacek J. Błęszyński. Kraków, Impuls 2013

TOŃSKA-SZYFELBEIN Anna: *Chodzą słuchy czyli ćwiczenia usprawniające percepcję słuchową dla uczniów klas IV–VIII szkoły podstawowej*. [Gdańsk], Wydawnictwo Harmonia [2019]

TRANSDIAGNOSTYCZNA terapia zaburzeń emocjonalnych młodzieży : poradnik. Ehrenreich-May Jill, Kennedy Sarah M., Sherman Jamie A., Bennett Shannon M., Barlow David H ; [redakcja merytoryczna: dr Konrad Ambroziak, dr Marcin Domurat]. Sopot, GWP 2022

TRUDNA dorosłość osób z zespołem Downa : jak możemy wspomóc? Red. Bogusława Beata Kaczmarek. Kraków, Impuls 2010, 2011

TWÓRCZOŚĆ i sztuka w życiu i rehabilitacji osób niepełnosprawnych : I Ogólnopolskie Sympozjum, Wrocław 8–9 grudnia 1984 r. Red. Zbigniew Hora. Wrocław, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem 1986

TYMAŃSKI Tymon: *AD/HD : autobiografia*. Rozm. Rafał Księżyk. Kraków, Wydawnictwo Literackie 2013

UCZEŃ o obniżonym poziomie umysłowym w szkole podstawowej : poradnik dla nauczycieli : praca zbiorowa. Red. Janina Wyczesany. Częstochowa, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Częstochowie : Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Bielsku-Białej 1993

UPOŚLEDZENIE umysłowe : nowe poglądy. [J. M. Berg i in.]. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1971

UPOŚLEDZENIE umysłowe – pedagogika. Kazimierz Kirejczyk [i in.]. Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1981

USTAWA o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych : akty wykonawcze : komentarz. Katarzyna Bereda-Łabędź, Luiza Klimkiewicz, Anna Pałęcka. Warszawa, ABC 2002

UŻYTKOWE zastosowanie pisma Brajla wczoraj i dziś : katalog wystawy. Warszawa, Biblioteka Centralna Polskiego Związku Niewidomych 2009

VADEMECUM osoby niepełnosprawnej : przegląd świadczeń i uprawnień. Warszawa, Klon/Jawor 2001

VISCARDI Henry: *List do Jima*. Warszawa, Pax 1973

VOSS Angie: *Zrozumieć sygnały sensoryczne dziecka*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2022

WARSZEWSKI Roman: *Jak wyleczyłem dziecko z dysleksji*. Gdańsk, Tower Press 2002

WATSON Casey: *Chłopiec, którego nikt nie kochał*. Warszawa, Amber 2012

WATSON Casey: *Krzyk o ratunek*. Warszawa, Amber 2013

WIĄCEK Renata: *Dzieci nadpobudliwe psychoruchowo w wieku przedszkolnym : program terapii i wspomaganie rozwoju oraz scenariusze zajęć*. Kraków, Impuls 2009, 2019

WIDZĄCY niewidomym : *bezinteresowni, zaangażowani, oddani*. Red. Józef Szczurek. Warszawa, Fundacja Polskich Niewidomych i Słabowidzących „Trakt” 2009

WILDE Kate: *Logistyka autyzmu : przewodnik dla rodziców, którzy zmagają się z kładzeniem dziecka spać, treningiem toaletowym, napadami złości, biciem i innymi wyzwaniami dnia codziennego*. Gdańsk, Harmonia Universalis – Grupa Wydawnicza Harmonia 2018

WŁODAREK Jan: *System wychowawczy zakładu poprawczego : socjologiczne studium instytucji resocjalizacyjnej*. Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze 1977

WSPARCIE młodzieży i dorosłych z zaburzeniami ze spektrum autyzmu : *teoria i praktyka*. Red. nauk. Katarzyna Patyk, Maria Panasiuk. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2017

WYCHOWANIE i nauczanie integracyjne : *nowe doświadczenia*. Oprac. Jadwiga Bogucka i Małgorzata Kościelska. Warszawa, Centrum Medyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej MEN 1996

WYCZESANY Janina: *Pedagogika upośledzonych umysłowo : wybrane zagadnienia*. Kraków, Impuls 2005

ZABŁOCKI Kazimierz Jacek: *Dziecko niepełnosprawne jego rodzina i edukacja*. Warszawa, Żak 1999

ZAWIŚLAK Beata: *Dziecko autystyczne : prawdziwa opowieść o Maciusiu*. Kraków, Impuls 2012

ZJAWISKOWE formy patologii społecznych oraz profilaktyka i resocjalizacja młodzieży. Red. Teresa Sołtysiak, Jolanta Sudar-Malukiewicz. Bydgoszcz, Wydawnictwo Uczelniane Akademii Bydgoskiej 2003

ŻRÓDŁA do pedagogiki opiekuńczej. T. 1, cz.1–2. Red. Irena Lepalczyk.
Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe 1988

ŻURAW Hanna: *Udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.*
Warszawa, Żak 2008

ŻYWANOWSKA Agnieszka: *Agresja u osób z lekką niepełnosprawnością intelektualną : wielowymiarowość uwarunkowań.* Kraków, Impuls 2009

MATERIAŁY ONLINE DOSTĘPNE W KATALOGU OPAC

20 LAT studiów podyplomowych profilaktyka i resocjalizacja na Uniwersytecie Śląskim (1986-2006) - konferencje i badania. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2006

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=3020>

NADZWYCZAJNI [Film] = *The specials* / film by Olivier Nakache, Éric Toledano. Wydawca: Warszawa : Kino Świat, [2020]

Zobacz online:

[Rekord w katalogu online biblioteki](#) | [Rekord w katalogu online biblioteki](#)

NAZNACZANIE społeczne osób ze zdiagnozowanym zespołem ADHD : socjologiczne studium teoretyczno-empiryczne. Uniwersytet Śląski. Wydział Nauk Społecznych 2014

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=169571>

PEDAGOGIKA specjalna Gestalt w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Oficyna Wydawnicza „Humanitas” 2015

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=229195>

ŚRODOWISKO rodzinne i szkolne wobec zespołu ADHD u dzieci w młodszym wieku szkolnym. Uniwersytet Śląski. Wydział Pedagogiki i Psychologii 2009

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=20991>

TWÓRCZOŚĆ plastyczna i teatralna dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie - wymiar osobisty, kulturowy i społeczny. Uniwersytet Śląski. Wydział Pedagogiki i Psychologii 2017

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=273822>

W STRONĘ antropologii inkluzywnej: głęboka niepełnosprawność intelektualna a człowieczeństwo : studium z zakresu katolickiej teologii niepełnosprawności. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2019

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=483925>

WIELOWYMIAROWA działalność szkoły na rzecz wspierania rozwoju dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wyzwaniem dla edukacji jutra. Oficyna Wydawnicza „Humanitas” 2017

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=296858>

ZAKŁADY Opiekuńczo-Wychowawcze „Ebenezer” w Dziegielowie pod Cieszynem. Nakład własny 1930

Zobacz online:

<https://sbc.org.pl/dlibra/docmetadata?showContent=true&id=323257>

KSIĄŻKA MÓWIONA

BURNETT Frances Hodgson: *Tajemniczy ogród* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Anna Szawiel. Warszawa, Biblioteka Akustyczna 2015

BURNETT Frances Hodgson: *Tajemniczy ogród* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Dorota Segda. Warszawa, Biblioteka Akustyczna – Virtualo 2018

CIEMNOŚĆ przezwyciężona [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CF]. Oprac. Józef Szczurek ; czyta Hanna Kinder-Kiss, Jacek Kiss. Warszawa, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” [2010?] *

DOERR Anthony: *Światło, którego nie widać* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Marcin Popczyński. Warszawa, Czarna Owca : Biblioteka Akustyczna 2019

FREY Jana: *W ciemności.* [Dok. dźwięk. CF]. Przekł. Ewa Knichnicka ; czyta Hanna Kinder-Kiss. Warszawa, Zakład Nagrań i Wydawnictw Związku Niewidomych ; Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich 2006, 2007*

GNAULATI Enrico: *To normalne!* : dlaczego zwyczajne zachowania naszych dzieci nazwano ADHD, autyzmem i innymi zaburzeniami [Dok. dźwięk. CF]. Czyta Bartosz Głogowski. Warszawa, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” [2017?]

HEPP Peter: *Świat w moich dłoniach: życie bez słuchu i wzroku* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Jerzy Zelnik. Katowice, Credo 2009

HOŁUB Jacek: *Żeby umarło przede mną : opowieści matek niepełnosprawnych dzieci* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CF]. Czyta Joanna Derengowska, Agata Darnowska. Warszawa, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” [2019] *

MORAWSKA Zofia: *Nie mów o mnie : z Zofią Morawską rozmowa w Laskach*. Rozm. Jacek Moskwa [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CF]. Warszawa, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” [2012?] *

PTAK Olga: *Kto ukradł jutro? Czyli dlaczego nie jest jak z obrazka* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czytają Joanna Domańska, Michał Drumowski. Poznań, Albus : Storybox.pl 2019

SZCZUREK Józef: *Henryk Ruszczyc we wspomnieniach* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CF]. Warszawa, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” [2012?] *

VUJICIC Nick: *Bez granic! : 50 inspirujących rozważań Nicka Vujicica*. [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Robert Michalak. Wrocław, Aetos Media 2015

VUJICIC Nick: *Bez rąk, bez nóg, bez ograniczeń!* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Robert Michalak. Wrocław, Aetos 2012, 2013

VUJICIC Nick: *Niezwycięzony! : potęga wiary w działaniu* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Robert Michalak. Wrocław, Aetos Media 2015

WAJDA Wanda: *Dziecko z Kalkuty : opowieść o miłości i spełnieniu* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Czyta Iza Szwarocka. Poznań, Media Rodzina 2018 [Pamiętniki i wspomnienia]

ŻÓŁTOWSKI Michał: *Henryk Ruszczyc i jego praca dla niewidomych* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CF]. Czyta Fryderyk Babiński. Warszawa, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” [2009?] *

ZYCHLA Katarzyna: *Dziewczynka tańcząca z wiatrem* [Dok. dźwięk.]. [1 płyta CD]. Dzięgielów, Warto : Credo [2007?]

*Książka przeznaczona tylko dla osób niewidomych i niedowidzących dysponujących Czytakiem

DOKUMENTY ELEKTRONICZNE

Zakłady Opiekuńczo-Wychowawcze „Ebenezer” w Dzięgielowie pod Cieszynem. [1 dysk optyczny CD-ROM]. Poznań, Digital Center [2005?]

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

CINCIO Katarzyna: *Patroni roku 2022.* „Niedziela” 2022, nr 5, s. 40–41

FULTON Maria: *Mie ma kaleki, jest człowiek : Patron Roku.* „Niedziela” 2022, nr 19, s. 20–21

KIRSCHKE Paulina: *Kobiety na pomniki!* „Gazeta Wyborcza” (Poznań, wyd. POP). 2021, nr 47, s. 8

OLSZEWSKA Gabriela: *Maria Grzegorzewska : „Nie ma kaleki, jest człowiek” – scenariusz lekcji z elementami biblioterapii.* „Biblioteka Publiczna” 2022, nr 5, s. 6–7 ; „Biblioteka w Szkole” 2022, nr 6, s. 24–25